

зادля підтримання їх ліквідності. Кредити рефінансування надаються банкам по обліковій ставці НБУ. Облікова ставка є одним з найважливіших інструментів регулювання банківської діяльності, тому що від її розміру залежить вартість залучених та розміщених ресурсів.

До війни облікова ставка НБУ складала 10 %, а в червні НБУ ухвалив рішення про підвищення облікової ставки до 25% річних, тобто у 2,5 рази. Ми вбачаємо, що найближчим часом це може призвести до зростання ставок як за депозитами так і за кредитами [1].

Сьогодні основними завданнями, які стоять перед НБУ є створення оптимальних умов для виконання банками своїх функцій і обслуговування населення в умовах війни, таким чином, зменшуючи негативний вплив військової агресії на банківську систему.

Зросли ризики з якими стикнулася банківська система під час війни, а саме: макроекономічний ризик, який виражається сильним спадом економіки і дефіцитом бюджету; ризик капіталу – капітал з початку війни змінився незначно, але якщо війна буде довгою, ризик посилиється; кредитний ризик, що пояснюється падінням доходів населення, припиненням роботи підприємств; валютний ризик, але фіксація обмінного курсу і збалансовані валютні позиції поки що стримують цей ризик; ризик прибутковості вважається високим через збитки за кредитами та відрахування до резервів за кредитними збитками [1].

Проаналізувавши ситуацію, що склалась можливо виділити декілька напрямів діяльності, які допоможуть удосконалити роботу банків в період війни:

- 1) ретельно визначати кредитний ризик та проводити реструктуризацію боргів;
- 2) дотримуватися вимог НБУ під час дії воєнного стану;
- 3) удосконалювати системи кіберзахисту.

Отже, дії НБУ на початковому етапі воєнного часу є високопрофесійними і заслуговують найвищої похвали. Банківська система України працює безперебійно, попри масовані ракетні удари по території України, а регулятор перебуває на постійному зв'язку з банками та вживає всіх необхідних заходів для їхньої нормальної роботи. Після завершення бойових дій НБУ разом з банками планує розробити план відновлення основних показників діяльності та графік досягнення мінімальних значень нормативів. Також варто зосередити увагу на ризиках, які притаманні економіці післявоєнного часу та методах її оцінки.

Список використаних джерел: 1. Національний Банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 16.08.2022). 2. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану: постанова Правління Національного Банку України від 24.02.2022 р. 3. Дорошенко Н. О., Дорошенко О. Г. Першочергові заходи та шляхи реанімації економіки України у військовий час. *MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE: Proceedings of I International Scientific and Practical Conference Lviv, Ukraine 17-19 April 2022*. Lviv, 2022. С. 1128-1134. 4. Сарахман О. М., Шурпенкова Р. К. Збитки від операційного ризику банків внаслідок нових хвиль пандемії. *Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*, 21 жовтня 2021 р. Київ: НАУ, 2021. Т. 2. С. 273-275.

УДК 657.6

Бездушний В. І., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **Кундря-Висоцька О. П.**, канд. екон. наук, професор, професор кафедри облікових технологій та оподаткування

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ФОРМУВАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ЇЇ АУДИТ

Ключові слова: консолідована фінансова звітність, материнське підприємство, дочірні підприємства, аудит.

Зі значним поширенням об'єднань кількох взаємозалежних підприємств, з метою збільшення ефективності їх функціонування, виникає необхідність достовірного відображення інформації про фінансовий стан та результати діяльності групи в цілому. Так, асоційована група у складі материнського та дочірніх підприємств повинна складати консолідовану фінансову звітність [1, с. 176].

Під консолідованою фінансовою звітністю розуміється система показників, які відображають фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів материнського та його дочірніх підприємств у розрізі суб'єктів господарювання та як єдиної економічної одиниці, які сформовані за допомогою спеціальних процедур.

Процес формування консолідованої фінансової звітності включає в себе ряд етапів і облікових процедур, які відображені на рис. 1.

Рис. 1. Основні етапи формування консолідованої фінансової звітності підприємств

Консолідована фінансова звітність формується на основі індивідуальної фінансової звітності підприємства. Вона складається з усієї сукупності показників контрольованих підприємств і відображає реальне фінансове становище та результати діяльності всіх підприємств, що відносяться до сфери консолідації.

Методика формування консолідованої фінансової звітності викладена в НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» та МСБО 10 «Консолідована фінансова звітність», але форми консолідованих фінансових звітів наведені в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2, 3].

Подає консолідовану фінансову звітність материнське підприємство, але інформаційними джерелами для її заповнення є індивідуальні фінансові звіти підприємств, що входять до групи.

Консолідована фінансова звітність підлягає обов'язковому підтвердженню її аудитором. Практична реалізація теоретичних основ моделювання аудиту консолідованої фінансової звітності ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі, яка визначає сти-

слу характеристику аудиторського процесу щодо суб'єктів та об'єктів дослідження, мети і завдань, системи показників, які визначають параметри об'єктів, інформаційного та методичного забезпечення.

Особливості методики аудиту консолідованої фінансової звітності зумовлені насамперед специфікою підготовки такої звітності та структурою підприємств, які їх використовують. Важливим фактором тут є наявність ряду дочірніх підприємств, які формують власні звіти з метою подальшої консолідації із звітністю материнської компанії. При цьому аудит дочірніх підприємств та консолідованої фінансової звітності можуть здійснюватися різними аудиторськими фірмами або аудиторами, що значно знижує рівень довіри до думки аудитора щодо стану консолідованої звітності.

Список використаних джерел: 1. Крупка Я. Д. Консолідована звітність у постіндустріальній економіці. *Економічний аналіз. Збірник наукових праць ТНЕУ*. 2015. Т. 22, № 1. С. 174-180. 2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність» міжнародний документ від 01.01.2013 р. № 929_065. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>. 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657

Гужва А. В., здобувачка вищої освіти групи ЗМОА-211

Науковий керівник: **Сакун О. С.**, д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Ключові слова: облік, доходи, витрати, собівартість, калькулювання.

Сучасні умови ринкової економіки України обумовлюють оновлення методів та форм економічного управління підприємством, а також оновлення підходів до визначення місця в сучасній інформаційній системі бухгалтерського обліку та аудиту.

Наразі теоретичні, економічні та правові передумови розвитку системи обліку та аудиту в Україні сприяють поглибленому вивченню теоретичних обґрунтувань та практичних розробок проблем бухгалтерського обліку та аудиту доходів сучасних підприємства витрат.

Дослідженню проблем обліку доходів і витрат були присвячені чисельні праці вітчизняних учених-економістів В. Базилевича, В. Бланка, В. Плаксієнка, Г. Нашкерської, Ф. Бутиця, В. Шияна, М. Грещака, Н. Шмиголя, М. Чумаченка, С. Голова, І. Селіверстової, І. Зозулі, Н. Ілюхіна, Б. Нідлза, М.Ф. Ван Бреда, Д. Міддлтона, Р. Мюллендорфа, Дж. Фостера, Е.С. Хендриксона та інших.

Автори цих публікацій описують економічну сутність понять «доходи» та «витрати», проблеми бухгалтерського обліку доходів від операційної діяльності та витрат матеріальних ресурсів та шляхи їх вирішення, проблеми класифікації доходів та витрат підприємств, описуються методи калькулювання собівартості та необхідність їх розширення, виходячи з галузевих особливостей всіх підприємств.

Сьогодні в обліку доходів та витрат, які в сукупності формують фінансовий результат діяльності підприємства існує багато протиріч. Дослідження питань з організації обліку дозволяє побачити, що в методологічних підходах до обліку на підприємстві існують розбіжності щодо відображення результатів фінансової діяльності підприємства та відображення цих показників у фінансовій звітності підприємства. Ці розбіжності можуть призвести до помилок, які викривляють дані про доходи та витрати у звітності підприємства. Це потребує детального вивчення з метою недопущення ускладнення податкового та бухгалтерського обліку.

Серед сучасних проблем обліку доходів та витрат підприємств України основною є неповне відображення доходів та витрат підприємств у сучасній системі обліку. Найчастіше можна зустріти так званий «тіньовий бізнес», де поза обліком залишається витрати на оплату